

GURASOAK

Au dezute izen maitagarria, baiñan baita beldurgarria ere.

Biotzondora sartzen zaigun izena gure aita-amen irudi aztu eziaña gogora dakarkigunean. Jainkoa'z kampo gurasoai zor bait diegu bizia, izaera ta antza; eta ordainez itzal, begirune ta maitasun osoa gorde bear diegu.

Ezin gera gurasoen aurka, kaltean joan, naiz eta auek txarraz izan. Ez digu barrenak agintzen. Gogor egiten zaigun gauza bait da. Gurasoak, gutxitan dira, ordea, txarrak seme-alabentzat.

Askotan onegiak; biguñegiak beintzat bai!

Geronek guraso izatera iritxi gaitenez, guregatik gure aita-amak egin zutena, gure seme-alabengatik egitera bearturik gaude. Gurasoak beren aurrak gorputzez sendo azi ta gero gogoz, buru ta adimenez zuzen ezi bear dituzte. Kristauok lenengo eginkizuna Jainkoa'rekikoa degu; egitazko erreljioa erakustea. Au gauza jakia da gure artean eta ez goaz geiago esatera.

Jainkoa'k euskaldun sortu nai izan gaitun aldetik ordea garrantzi aundiko beste eginkizun bat degu: gure aurrak euskera erakutsi ta itzegin eraztea. Asaba-asabengandik datorki-kun urrezko kate ori eten ez dedin. Kate ori puskatu dedinean Euskaldungoak egin du. Oso zailla da berriz lokarrian korapilletea.

Beraz gurasoen eskuetan dago euskeraren etorkizuna. Ez eskola ta maisu; ez eliz ta apaizek ez dute gurasoen ajolarik. Etxea da eskola ta gorde leku. Gurasoek ez ba dute egin bear ori arretaz artzen, alper-alperrik gabiltza.

Gaurko egunean lan ori guraso askorentzako, lan gaitza,

izugarria dala. Baiñan ez dugu beste biderik. Latza izanagatik bide bakarra dugu. Ta sarritan ez al du gure zabarkeriak bide ori lazten?... Batzuetan, ez al gabiltza aitzeki-maitzeki?...

Bere burua euskeltzaletzat genitun askok aitortu bear da euskera erakusteari uzkur egin dutela, seme-alabak motz, ezjakin eta atzeratuak geldituko ziralaren beldurrez... Esan zagun garbi, egia da-ta! Gure aurrok iñorenak baiño aurreratuagoak nai ditugu!

Gurasoen maitasunaren neurri-gabe ta itxumena!

Ixturio ta ikasketak iñoiz ez bezelako zail, luze ta gogor dirala; neska-mutilok lertu bearrean diardutela ainbeste liburu, ikasgai ta asmakizun berri buruan ezin sarturik. Gaiñera, pranthes, ingles edo aleman erdera, euskera ikastea baiño obe dala ta... Ta gurea baztertzen da. Ez dut nik esango izkera oriek eta beste zer nai gauza ikastea on ez danik; bearrezko, nai ba-duzute.

Gurasoak gogoan ar zazute, ordea, amarretatik bederatzi aldiz euskerak ez diela kalterik egiten beste ikasketa oriei. Euskera jakitea ez da galerazpena, laguntza baizik.

Buruz eta adimenez motel dana euskerarik ez ba-daki ere motel izango da. Berez argia ba da berriz, euskerak ez dio galeraziko beste ikaskizun guzietan aurrera joateko.

Andre ta emakumezko geienentzat beste akats bat dizu euskerak; ez deritzaiela «modakoa», apain, gain-gaiñeko, ez jende aundien-artekoa. Au dezute pekatu larriena Eva'ren alabentzat... eta ortan ez erortzeagatik egingo lukete "zelemon"... edo salduko guzia...

Nik andre-andereño ta emakumezko guziai gурmen aundia diotet. Emaztekien ederraren zale nazute, ta aien bertuteen oiulari. Baiñan omenlari au, mundu ontako poz-naigabetea lan gun ditugun gonadun pampox eta xarmagarriai, eztiki-etztiki, txapela kendu ta burua makurtuaz egi garratz batzuek esan bearrean nago. Alegia, kaleko emakumezkoak argalkeri ta ergelkerirako joera geiago dutela ta euskeraren etsai ditugula... banaka batzuek kendu ezkeru. Banaka oriek txalogarri dirala, no la ez gora aipatu?

Gure andreak argalkeri ortatik sendatzeko, gizonezkoak, ezkondu ala ezkongaiok, gizon jokatu bear genuke beti. Beti! Ta batik bat, senar-emazte, guraso geranean. Alare bada naiko lan! Orratiokan andretxo bat ezagutzen dizuet euskeltzale purrukatua, nun nai kementsu agertzen dakina. Erdal-Errira ezkondu zan ango gizaseme batekin. An bizitu da urte batzuetan.

Orain arritu zaitezte: Euskal-Errira itzuli danean bere seme-aiabatzok guziak euskeraz ederki itzegiten dutela etorriak dira! Zer ote da maitasun bat benetan eta arduraz artzea! Au da gurasoen egitekoa. Etxe-aberatsetan lan ori neskameai uzten zitzairen. Eta gaur, gure zorritzarez, auek ere askotan erdaldun utsak bait dira! Beraz, ez da beste biderik: gurasoek alegindu bear dute. Geienaz aiton-amonak lagundu lezajeteke, auek ere guraso (agure-atso?) izaki.

Ez da ikaratu bear arrotz asko dabilrelako gure artean, abar eta abar. Begira, *Boise City*, Idaho eta Ameriketa'ko arrotz errian bizi diran euskaldunak, ingles tartean biziagatik euskera aztu ez dutenak! Israel'en bizi diran juduengandik ere badugu zer ikasi, ortan beste egun batez jardungo gera J. l.

Amaitzeko orain gutxi Caracas'etik eldu zaidan berri atsegin bat adierazi nai dizuet. An gipuzkoar pamily bat bizi da laubost aur dituna. Etxeko lanetako neskame beltz bat dizute. Sinistu nai al didazute neskame beltz orrek etxe artan bizituaz euskeraz beizamatar batek bezin ondo itzegiten dula?...

Ona emen guretzat ispillua: gure errian eta erbestean bere jatorria ukatzen ez duten gurasoena. Gañerako azalezko «euskeltasunak» ez du balio. Gezurrezkoa da.

IBALAN

